

ממתק לשבת

זמני השבת

יחסי תלמידי חסידים
5:14 5:02 5:11 4:56
ניסת השבת
6:12 6:10 6:11 6:10
אאת השבת

אכל לנשמה

תל-אביב-יפו
Tel-Aviv-Yaffo
P.P. - שולם
67'ש

תקציר: הקסיד הנמרץ וסוחר הבולים, ר' יצחק נגיס, מנסה לקרב ליהדות סוחר יהודי אלמן בשם מר טנקל. הוא מתנדב להביא לו מדי שבוע ארוחות בשרות. לאחר שנה וחצי מתפתחת ביניהם שיקה פאקציה.

מעקב צמוד

מאת עוזי קפלון

נהנים עם איצי

לפני כמה ימים, התלוננו כמה חברים מהפחה: "בסוף לא עשינו מסבה לכבוד ראש חדש אדר!".

"טוב מאוד", אמר המורה. "אז נתכנס לכבוד ז' באדר, יום הולדת ויום פטירת משה רבנו. זה באמת תאריך חשוב".

לא ידענו בדיוק מה יהיה במסבה הזאת, בלי העליצות של חדש אדר. אבל להפתעתנו זו דוקא היתה מסבה ממש מצלחת. היו בה דברי תורה ושירים ואוירה טובה.

המורה ראה שאנחנו מתפלאים, בזכות מה הצליחה המסבה, ואמר לנו: "אתם יודעים איך משה רבנו עשה את מנורת הזהב?".

"הוא לא עשה!", צעקו מיד כמה תלמידים. "הוא רק זרק את הזהב לתוך האש, והשם עשה את המנורה".

"נכון מאוד", חיד המורה. "כי משה רבנו התפלא – איך אפשר מזהב, שהוא חמר כל כך גשמי, לעשות חפץ קדוש כמו המנורה – שהקדשה שלה מאירה לכל העולם!".

"השם ענה לו, שמה שנדרש מיהודי, זה רק לעשות את ההתחלה. לזרק את החמריות לתוך אש הקדשה. כלומר, לקשר כל דבר גשמי אל הקדוש ברוך הוא, אל התורה והמצוות... ואחרי שעושים את זה, כבר זוכים להצלחה אלקית...".

"כך גם עם המסבה הזאת. אנחנו נתנו לה תכן רוחני, והשם עזר שהיא תהיה טובה ומצלחת".

שוקה, אלי

נא לשמור על קדושת הגיליון

עריכה: ד. גרוזמן
ניקוד ועיצוב: פרלשטיין איורים: רפי דרוק
משתתפים: מ"ם הרשקוביץ, עוזי קפלון

יוצא לאור על-ידי: המרכז לעזרי שליחות
ת"ד 100 כפר חב"ד 6084000 - טל' 03-3731777 - פקס' 03-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il

ר' יוסף יצחק, שהפעם הוא לא שולח אותנו לבד ומגיע בעצמו ברגע האחרון כמו בשנה שעברה! הפעם אנחנו הולכים אתו כל הדרך ולא זזים ממנו ימין ושמאל. מספיק היינו 'גבורים' השבוע!

הדרך בתוך שכונת 'שהם' עד לבית הכנסת 'מגן דוד' היתה מוזרה הפעם – שום נער לא השליך שקית מים משום גג! הגענו בששים לחלוטין עד לרחבת בית הכנסת ורק שם הבנו כי את ההפתעה הגדולה הכינו לנו הנערים במרכז, פאו, לקראת חצר בית הכנסת. ובכן, בתוך החצר היו, תודה לאל, הרבה ילדים וגם כמה מבגרים שבאו לשמע את קריאת עשרת הדברות בעקבות הפלגים שחלקנו וזה היה משמח מאוד, כמובן, אלא שעוד לפני שער החצר, בחוץ, התגודדה חבורת נערים ובראשם צ'יקו ועמם פמות עצומה של מים! בכל מיני אריות. איש איש ותחמשתו בידו. זה בא בכדו וזה בא בחביתו, זה במימיה התלויה לו בצנארו וזה ברובה מים משלל שניראה לפחות כמו מטול אר. פי. גי. וכלם, בפקודו של צ'יקו, מוכנים ומזמנים ומשתוקקים לקיים בנו את מצות החג למהדרין מן המהדרין, "כמים לים מכסים"...

טוב, הם זכרו את ההצלחה שלהם בשנה שעברה, עת צעדנו לבדנו, בלי ר' יוסף יצחק. הפעם נבלמה צהלתם מעט, כאשר הבחינו בדמותו של ר' יוסף יצחק התמירה צועדת לדינו. בכל זאת, גם נער חצוף במיוחד לא ישפף מים קרים על ראשו של יהודי מבג – בפניו... מה גם רב בישראל! מנהל בית חב"ד! חוץ מצ'יקו כמובן... צ'יקו הרים דלי מים והתקדם לקראתנו בלהיטות וללא בושח, משל היה הוא גנן מסור ואנו – עציצים צמאים שלא השקו זה שלושה ימים חמים במיוחד. כלנו עצרנו על מקומנו בבהלה. חוץ מר' יוסף יצחק כמובן.

תקציר: באישון ליל, מזהים הילדים את צ'יקו מנסה לחבל במכונית של אבא שלו! אבל לא רק הם נמצאים בשטח...

חג המים..

שני זוגות עינים הביטו בנו בדממה משני המושבים הקדמיים של איזו סובארו ישנה, שלא התאימה כלל לנוף של שאר המכוניות. הפרצופים שלהם היו פהים ולא ברורים, אבל הלכנו בהק בעינים שלהם ומבטם לא סר מאתנו לשניה, כאלו היינו כמה גדיים שנלכדו במבטם של שני זאבים מגדלים משחרים לטרף... מתי הגיעה המכונית הזו לכאן? כלתי רק לשער שהיא גלשה פנימה בשקט לתוך החניה בדקות בהן צ'יקו כבר סים את מלאכתו ונגעלם ועד שאנחנו העזנו לחזר ולהתקרב. פתאום הבנתי מי הם!

"חברה, אחורה!", לחשתי לחברים שלי בקול נמוך. "בואו נזוז מפה. אני לא רוצה להסתבך אתם, הם במילא לא יתנו לנו להוציא את הדוקרנים". מבלי להביט בהם הפנינו ערף וחזרנו על עקבותינו אל תוך החשכה. שם, כמה מוזר, דוקא הרגשתי בטוח יותר. נשמתי נשימה מלאה של הקלה, כשידעתי שיצאנו מתחום ראיתם. "הבנתם?", הסברתי לחברי כשאני מרחיב את צעדי לכוון היציאה מהשכונה. "הרי ברור מי שלח אותם – אלה החברים של צ'יקו! על בטוח! הוא כנראה חשש שמישהו יגלה ויסיר את הדוקרנים ושלא אותם לשמר שאף אחד לא יקלקל לו את התכניות"...

יומים עברו עלינו בשקט והנה הגיע ובא חג השבועות. לקראת היציאה לשכונת 'שהם', לקריאת התורה בבית הכנסת 'מגן דוד', התאספנו ב'בית חב"ד'. את כלנו אפפה רגשה מסוימת – בכל זאת, אנו מעזים פעת לחזר ל'לע הארי', אם מתר להתבטא כך על שכונה מכבדת כשכונת 'שהם'. תנאי התנינו מראש עם

המשך יבוא

בית משפחה גאולה

פיני: חבל שאני לא יכול לראות את בלי הפקדוש. למשל, לראות את כזבח הדבה, או את כזבח הנחשת...

אבא: נכון, אתה צודק. לכן אנחנו מתפללים בכל יום שביית הפקדוש יבנה ונזכה בכר לראות את הכל כמו עינינו. אבל, אם נעביק להתבונן, נראה שפשוהו כן הפזבח, בן אפשר לראות, גם היום.

פיני: מה? איפה?

אבא: אצל כל יהודי! נכון, אנחנו לא מצפים דהב, ולא נחששות... ובכל זאת כל יהודי דוּכָה ל"כזבח". כתוב על הפזבחות דבר כענין. הם אף פעם לא היו יכולים להטבא. ולמה? כי העקר שבהם זה ה'תוף' שלהם, זה העץ או האבן שבתוף הפזבח, ואלו חפצים שלא כקבילים מאבא.

שרי: אהה! כך גם בתוף כל יהודי, יש נשמה קדושה וטהורה שיהא אף פעם לא יכולה לקבל מאבא! לא כישנה איך היהודי נראה בפחוץ, איזה 'צפוי' יש עליו; בתוף תוכו, הוא תמיד נשאר כחבר להשם.

אבא: נכון, עכשו נשאר לנו רק לחכות שהגאלה תגיע, ואז ה'פזבח' הקדוש שובכל יהודי יתגלה.

הנרדפים במלכות אחרור, וכשקראנו על הישועה התמלא הלב רנה. חשנו התרוקמות־רוח עלאית והתלהבות גדולה.

לשיאה הגיעה השמחה בתם המגלה. התחלנו למלמל "שושנת יעקב צהלה ושמחה", ולפתע פרץ לו השיר משפתינו בלי מעצורים, בהתלהבות גדולה, מתוך אמונה יוקדת. זו הייתה שעתה של הרוח היהודית הנחושה והאיתנה, ששום דבר לא יכול לה. גם כאן, בגיא הצלמות, עוד נזכה לגס.

נדמה היה לנו שמחנה בוכנולד פלו עוצר את נשמתו ומקשיב לקולותינו השרים "ארור המן אשר בקש לאבדי! ברוך מרדכי היהודי!".

ה'חגיגה' הסתיימה. הדממה שבה לשרות בצריף החשוף. אך אור גדול, בלתי־נראה, אפף אותו.

למחרת, השכם בבקר, שבנו לשגרת היום־יום. בקשי רב שרכנו את רגלינו לעבודה הקשה. ובכל־זאת, חשנו שאוירת המחנה השתנתה. תקוה חדשה בצבצה בקצה האפק. קריאת "ארור המן" העזה שהשמענו בלילה, הפיחה בנו רוח חיים.

באותו יום זכינו להתגשמות משאלתנו. אברהם אליהו, בחור נמרץ, מקבוצת 'הקומה הרביעית', בא בריצה לצריף. בשקט־בשקט לחש באזנינו את הסוד הגדול שגלה לו ה'קאפו' האוקראיני: "היטלר קאפוט! הגרמנים מובסים!".

כחדש וחצי אחר־כך, בכ"ח בניסן, נכנסו חילי ארצות הברית למחנה בוכנולד ושחררו את תושביו.

(על פי עדותו של יעקב פרנקל)

שגלש מן 'הקומה הרביעית': "מגלה נקראת ב"א, ב"ב, ב"ג..."

כשהגיע יום שני, תענית אסתר, כבר היינו נרגשים ודורכים. מיד בצאת הצום 'התאספנו' ב'קומה הרביעית'. השמחה אחזה בכלנו והיא התפשטה אל הדגשים שבקומות התחתונות. עינים כבויות החלו לנצנץ בחשכה. גם אנחנו רוצים להתנגם בהמן הרשע, לחשו היהודים. זיק של אמונה ותקוה נצת בלבבות הדוויים.

המתנו שהשעות יחלפו והלילה יעמיק, כדי להנמיך את הסכנו ששומרי המחנה המרשעים יחשפו את החגיגה. הללו לא הססו לרצח מי שהפר את תקנות המחנה.

כלנו המתנו במתח לקריאת המגלה החגיגית. ידענו שמגלת הניר והעפרון שלנו אינה כשרה לברכת "על מקרא מגלה", אך שמחתנו גאתה. חשנו שאנו עומדים לנצח את המן של ימינו. מגלת הניר, שנכתבה בצבצעות רוטטות ובלב פועם מאימה, הייתה יקרה לנו עד מאוד.

ואז הגיעה השעה. בלב מתרוגן התחלנו לקרא "ויהי בימי אחרורו..." המן הרשע, מזמת ההכחדה של העם היהודי, הישועה הפלאית – כל אלו לבשו צורה מוחשית. לא התקשינו להזדהות עם תחושות היהודים

השכול והאימים של המחנה. אני נמנית עם אנשי החבורה החסידית. כבר עברנו את שבעת מדורי הגיהנום של המלחמה, ונד ההשגחה זמנה אותנו יחד לפנדק משתף בבוכנולד.

היינו מגבשים, ובכונה תחלה בחרנו להשתכן בצומת ב'קומה הרביעית'. כך נסינו ליצור לעצמנו 'קומה רוחנית' באפלת המחנה. המקום הגבוה אפשר לנו לתקשר זה עם זה, ולשוחח שיחות חזוק בינינו. זה היה הכרחי כדי שלא נאבד את שארית הרצון לחיות.

לילה קר אחד נזכרנו בדברי חז"ל "משנכנס אדר מרבין בשמחה", ובלבנו התעורר רצון עז לחגג את פורים כהלכתו.

בימים הבאים עבדתי בשארית כוחותי ולקטתי פסלת של ניר שהתגלגלה בחצר המחנה. פה מצאתי פתק קרוע שהשליכו אנשי המשרד הנאצים, שם חתיכת ניר גס ועבה שנקרע משק מלט, ואפלו היה לי דף מתוך עתון נאצי מציר, ששוליו נותרו ריקים.

כעת נדרשנו לעפרון. השגנו עופרת ששמשה מלוי לעפרון שבי, מהסוג ששמש בעלי מלאכה ונגרים. ה'עפרון' עבר מיד ליד. כל אחד רשם כמה פסוקים שזכר על־פה ממגלת אסתר. אט־אט נרקם לו ספור מגלת אסתר על יריעת הניר המאלתרת.

גס פורים נכתב על 'מגלה' במחנה בוכנולד – האין זה גס בפני עצמו...?

כשפורים התקרב, הצעתי לחברים ללמד את משניות מסכת מגלה. ערב אחד נשמע לחש בחלל האויר הדחוס של צריף המחנה,

קוראים בענין

מגלה בבוכנולד

בוכנולד, תש"ה. בין גדרות התיל שמקיפות את אחד מסניפי הגיהנום הגדולים של הצורך הנאצי, מתהלכים יהודים מענים ומזי־רעב.

כל האסירים במחנה הרכוז לבושים בכתנת הפסים האחידה. על זרועותיהם צרובים מספרי האסיר, שנוטלים מהם את שמם ואת כבודם. רבים מהם נופלים חללים יום־יום, מי בידי המרצחים מי במחלות או ברעב.

רק מעט אודים מוצלים מאש, שלדים מהלכים, מנסים להעביר בקשי רב את היום. איש אינו יודע מתי תסתיים המלחמה הארכה והנוראה. אין להם משג עד כמה הצבא הנאצי מצליח לכבש את העולם כולו, כפי שזומם מנהיגו הצורך.

אלא שגם כאן, נוצרו בין האסירים מעין 'מעמדות'. אני, למשל, השתייכתי לקבוצת ה'קצטניקים' (אסירים) של 'הקומה הרביעית'. הכונה לדרגש העץ העליון שבצריפי האסירים. דרגשי העץ הגסים סדרו בקומות, והאסירים פתחו סביבן תורה שלמה.

לכל קומה יתרונות וחסרונות משלה. לדגמה, ככל שהקומה נמוכה יותר – קל יותר לטפס אליה בסוף יום עבודה מפרך, כשהגוף חלוש כל־כך. אך יש יתרון דווקא בדרגש העליון; כך רק הגג מעל ראשך, ואתה זוכה למעט פריטיות ויכלת לברח קמעה מאוירת

דמות מהפרשה

תחכמי הגר

יום אחד לעת צהרים, כשהייתי עדין גוי, עברתי מאחורי תלמוד תורה יהודי בו למדו ילדים יהודיים את פרשת תצוה. המלמד שלהם הסביר להם בחיות ובהתלהבות על החשן והאפוד של הכהן הגדול, ועל האבנים הנדירות הקבועות בהם.

אמרתי לעצמי: שוה להיות יהודי! אלף ואתגר כדי שיגעשו אותי כוהן גדול.

הלכתי לשמאי הזקן עם הבקשה הזו, אבל הוא דחה אותי. החלטתי ללכת להלל הזקן.

הלל האיר לי פנים ואמר: "בקשה יפה! אבל האם אפשר למנות מלך שאינו יודע את סדרי המלוכה? קדם תלמד את התורה!".

אז הלכתי ללמד. כשהגענו לפסוק "והזר הקרב יומת", שאלתי את המלמד: "על מי נאמר הפסוק?". ענה לי המלמד: "על כל מי שאינו כוהן, אפלו דוד מלך ישראל!".

אמרתי לעצמי קל וחמר: אם על יהודים מיחסים נאמר כך – אזי גר שהתגר בודאי שאינו יכול להיות כוהן!

כשפגשתי את הלל, אחרי שהפכתי ליהודי כשר ופשוט, אמרתי לו: "הלל הענו! ינוחו לך ברכות על ראשך, שבזכותך התקרבת תחת כנפי השכינה".

מחכימים ונהנים

שמחה לעניים

יהודי עשיר, מחסידיו של רבי דוד מטולנה, בא אליו בפורים והביא לו משלוח מנות וכן ארבעה־עשר מטבעות זהב, בעבור 'מתנות לאביונים'.

הסביר העשיר כי החליט לתת ארבעה־עשר מטבעות זהב, מפני ששמו של הרבי – דוד – בגימטריה 14, וכמו־כן הוא זקוק לרפואה בידו, ו'יד' אף היא בגימטריה 14.

חיד הרבי והגיב בבדיחות הדעת: "שער־נא ששמי היה 'פרשנדתא' ואתה היית זקוק לרפואה ב'כרכשתא' – איזו שמחה היתה לעניים..."

מגלים עולם

כאשר קרני אור פוגעות בחפץ, הן מטילות צל. כך גם קרני הרנטגן. אבל בשונה מקרני האור, קרניים אלו חודרות לתוך גופנו והצל שהן מטילות, הוא של איברי גופנו הפנימיים.

דמינו מה קורה בצלום רנטגן: הקרניים עוברות בקלות דרך הרקמות הרכות בתוך הגוף (למשל בעור, בשמון, בשרירים ובדם), יוצאות מהגוף ופוגעות בלוח צלום, שגמצא קרוב מאוד לגוף. המקום שבו פגעו הקרניים בלוח הצלום – משחיר.

רקמות קשות, כמו העצמות, דווקא עוצרות את הקרניים ומונעות מהן להגיע אל לוח הצלום. זאת הסבה שרואים על הלוח צל לבן בצורת העצם. אם תבחינו בצלום הרנטגן בגוני אפר, תדעו שאלו רקמות שונות שנצבעות בגונים על פי יכלתן להעביר את הקרניים, או לעצר אותן.